

компетентнісний підхід в освіті обумовлює активізацію самоосвітньої діяльності. Сучасним студентам необхідно викладати тільки ті знання, які знадобляться їм для розвитку необхідних компетенцій. Обов'язковою повинна бути і психологічна підготовка з формування необхідних установок, розвитку незамінних якостей для особистісного зростання та для майбутньої успішної діяльності. Саме такий підхід може допомогти набагато поліпшити роботу систем середньої та вищої професійної освіти. Молоді фахівці, що навчаються в його рамках, відчуватимуть себе на ринку працевлаштування впевненіше, їм простіше буде адаптуватися на роботі.

Література:

1. Голубенко О. Національна рамка кваліфікацій у контексті європейських перетворень освітнього простору / О. Голубенко, Т.Морозова // Вища школа. – 2009. – № 3. – С. 44-56.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О.В.Овчарук. – К.: «К.І.С.», 2004. – 112 с.
3. Чуб Є.В. Компетентнісний підхід в освіті. Сучасні технології навчання, орієнтованого на дію / Є.В. Чуб. – Новосибірськ: Изд-во ГЦРО, 2009. – 66 с.
4. Шевченко Г.П. Концептуальна сутність компетентнісного підходу: європейський вимір / Г.П. Шевченко // Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України: матеріали методологічного семінару. – К.: Педагогічна думка, 2009. – С. 121-130.

Рябушко С.

*доцент кафедри англійської мови та перекладу
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
(м. Ізмаїл, Україна)*

ФОРМУВАННЯ МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО СТУПЕНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Сучасну освіту неможливо уявити без використання засобів масової комунікації та сучасних інформаційних технологій [2]. Це зумовлює розгляд освіти як способу формування особистості в інформаційному суспільстві. У зв'язку з цим сьогодні активізується увага науковців (Н. Духанін, В. Іванов, Ю. Казаков, І. Курліщук, Л. Найдьонова, О. Невмержицька, І. Сахневич, С. Шумаєва) щодо

дослідження медіаосвіти як складової освітології, предметом котрої є взаємодія людини з медіа («медіа мова» та її використання в соціумі), ісистеми знань і вмінь, необхідних людині для повноцінного сприйняття й аналізу медіа текстів.

Термін «медіосвіта» є калькою з англійської мови «media education»; за С.П. Шумаєвою [5, с. 44-50.], він має такі значення: 1) медіаосвіта – надання та одержання знань джерелом яких є засоби масової інформації (ЗМІ); 2) медіаосвіта – надання та одержання знань про ЗМІ; 3) медіаосвіта – різновиди суспільно – корисних знань, здобутих завдяки ЗМІ в поєднання зі знаннями про них самих.

Отже, медіаосвіта - напрям у педагогіці, представники якого виступають за вивчення школярами закономірностей масової комунікації (преси, телебачення, радіо тощо). Основними завданнями медіаосвіти є підготовка нового покоління до життя у сучасних інформаційних умовах, до сприймання та розуміння різної інформації, усвідомлення наслідків і впливу на психіку тощо [1, с. 211].

Відомий російський медіапедагог професор О. Федоров під медіаосвітою розуміє процес розвитку особистості за допомогою і на матеріалі засобів масової комунікації (медіа) з метою формування культури спілкування з медіа, творчих, комунікативних здібностей, критичного мислення, умінь повноцінного сприймання, інтерпретації, аналізу й оцінки медіатекстів, навчання різних форм самовираження за допомогою медіатехніки [4, с. 134].

Традиційно мета шкільної освіти визнавалася набором знань, умінь та навичок, якими має оволодіти учень. Сьогодні суспільству необхідні учні та випускники, які готові змінюватися та пристосовуватися до нових потреб соціуму, оперувати й управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення, навчатись упродовж життя. А це більшою мірою залежить не від отриманих знань, умінь і навичок, а від якостей, для позначення яких використовуються поняття «компетенція» і «компетентність», які найбільше відповідають сучасному розумінню мети освіти.

У педагогічному сенсі поняття «компетенція» частіше застосовується для позначення:

- ✓ освітнього результату, який виражається в реальному володінні методами, засобами діяльності, у здатності розв'язувати поставлені завдання;
- ✓ такої форм подання знань, умінь і навичок, що дають змогу ставити мету і досягати її.

Науковці І.І. Єрмакова, Д.О. Пузіков виділяють два основні блоки компетенцій: базові (особистісно-центровані) й похідні (суспільно-центровані). До складу базових компетенцій відносять фізичну, когнітивну, емоційно-вольову, творчу, життєтворчу, духовну компетенції та пов'язані з ними здатності. На основі базових компетенцій відбувається становлення похідних (суспільно-центрованих) компетенцій, до яких належать соціальна, соціально-рольова, комунікативна, інформативна, економічна, трудова (професійна), технологічна, екологічна, громадська (політико-правова), етнокультурна та організаційна [3, с. 5-13].

Перелік ключових компетенцій визначається на основі провідних цілей загальної освіти, основних видів діяльності учня, які дозволяють йому оволодіти соціальним досвідом, формувати навички життя та практичної діяльності в суспільстві. Слід зазначити, що до основних видів медіакомпетентності відносяться: комунікативна, інформаційна, загальнокультурна та навчально-пізнавальна. Вчитель-предметник (наприклад англійської мови) може формувати в учнів медіакомпетентність засобами свого навчального предмета.

Проведена нами експериментальна робота з учнями восьмих класів Розівської ЗОШ І-ІІІ ступенів Саратського району Одеської області підтвердила наше припущення про те, що формування медіакомпетентності учнів відбуватиметься успішно, якщо його здійснювати на основі попередньо набутих знань рідною мовою і таких, що застосовуються у процесі: набуття знань певної лексики та формування навичок її вживання у найпростіших мовленнєвих ситуаціях. Розвиток мовленнєвих умінь буде проходити шляхом конкретизації сприйнятої інформації в діалогізованій і полілогізованій мовленнєвій поведінці.

Так, експериментальне навчання відбувалося у 2014-2016 р.р. у 8-А класі (11 осіб) за традиційною методикою, а у 8-Б (9 осіб) – за експериментальною методикою. За цією методикою зі складу учнів було сформовано експериментальну групу (ЕГ) – 8-А та контрольну групу (КГ) – 8-Б. Експериментальне навчання передбачало порівняння умов, методів і результатів навчання в експериментальній і контрольній групах. У процесі бесід з учителем англійської мови О.М. Качановою, а також із власних спостережень, була отримана якісна характеристика кожного учня.

Під якісною характеристикою ми розуміємо ставлення учня до предмета та бажання спілкуватися англійською мовою. На першому уроці ми провели анкетування і з'ясували, що сучасні медіа використовуються на уроках рідної мови, тобто учні вже мають певний досвід. На питання анкети «Чи подобається вам використовувати медіазасоби (радіо, відео, журнали, газети, чат, соціальні мережі)

на уроках англійської мови?» 16 школярів відповіли, що їм це подобається, а решта учнів не завжди виявляла бажання брати участь у такій діяльності. На питання анкети «Чи допомагають вам медіазасоби у навчанні?» 18 восьмикласників дали відповідь «Так», а для двох школярів це не відіграє ніякої ролі. В ході реалізації основного етапу експериментального навчання проводилися зрізи щодо перевірки рівня навченості учнів.

У результаті експерименту ми дійшли висновку, що використання медіа на уроках англійської мови є ефективним у порівнянні з традиційним навчанням, але вчителів необхідно розробляти й готувати самостійно медіазавдання для контролю рівня сформованості медіакомпетенції учнів. Експериментальна перевірка методики формування й розвитку медіакомпетенції учнів надала можливість нам сформулювати критерії відбору медіа завдань, а саме: відповідність змісту навчання англійськомовного спілкування; методична доцільність (мовного, мовленнєвого) навчального матеріалу і його організації (вправи, завдання, тести); врахування вікових та психологічних особливостей учнів та їх інтересів і потреб, навчального досвіду, набутого у процесі вивчення англійської мови; вмотивованість навчальних дій учнів; взаємопов'язане навчання видів мовленнєвої діяльності та ін.

Таким чином, проведене нами дослідження дозволяє представити його результати в дипломній роботі студентки 51 групи факультету іноземних мов Гушан К. з теми «Формування медіакомпетенції учнів середньої загальноосвітньої школи». Перспективним напрямом подальшого розв'язання цієї проблеми вбачаємо підготовку навчальних матеріалів для контролю рівня сформованості медіакомпетенції учнів.

Література:

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16>
3. Єрмакова І.І. Розвивати життєву компетентність / І.І.Єрмакова, Д.О. Пузіков // Шкільний світ. – 2005. – № 37. – С. 5-13.
4. Федоров А.В. Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности / А.В. Федоров. – М. : МОО «Информация для всех», 2014. – 64 с.

5. Шумаєва С.П. До питання медіа-освіти в школі / С.П. Шумаєва // Педагогіка і психологія; Науково-теоретичний та інформаційний журнал НАПН України. – К.: Педагогічна думка. – № 4 (29). – 2009. – С. 44-50.

Смирнова І.

докторант

Інститут професійно-технічної освіти НАПН України

(м. Київ, Україна)

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ

ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ СУЧАСНИХ ВНЗ

Важливі проблеми інформатизації загальної освіти, впровадження ІТ та електронно-освітніх ресурсів у навчально-виховний процес навчальних закладів України всіх ступенів і рівнів акредитації відображені в роботах А.М. Гуржія, М.І. Жалдака, Ю.О. Жука, Р.С. Гуревича, О.І. Іваницького, І.О. Захарової, Л.А. Карташової, М.М. Козяра, В.М. Кухаренка, Є.І. Машбиця, С.В. Медвецького, В.М. Монахова, С.О. Семерікова, В.П. Сергієнка, Н.Л. Сосницької, О.В. Співаковського, О.М. Спіріна, В.І. Сумського, С.А. Ракова, О.П. Поліщука, І.О. Теплицького, С.П. Ткаченко, Ю.В. Триуса, А.В. Хуторського, В.В. Ягупова та інших.

Плідний аналіз сучасних наукових досліджень демонструє, що інформатизація освіти призвела до підвищення популярності розробки електронних освітніх ресурсів в освіті та практичному їх використанні, застосуванню мережі Internet, соціальних й хмарних сервісів. Означені нами напрямки досліджують Н.Р. Балик, В.Ю. Биков, Р.С. Гуревич, Н.П. Дементієвська, М.І. Жалдак, А.П. Забарна, І.О. Захарова, Л.А. Карташова, А.М. Коломієць, В.В. Лапінський, Н.В. Морзе, Є.С. Полат, Є.Д. Патаракін, Тім О'Рейлі.

В роки сучасності електронні форми навчання активно набули свого поширення в освітньому середовищі загальноосвітніх закладів нашої України на всіх рівнях навчання. Технології мережевих комунікацій і хмарних обчислень суто вплинули на поширення сервісів і зміни аспектів методології проведення навчального процесу [1; 2]. Наголосимо, що при розробленні сучасних ЕОР можуть бути використані будь-які довільні інструментальні програмно-технічні та апаратні засоби за умов дотримання вимог щодо створення і використання об'єктів саме